

IVN Maasduinen

Januari 2024

8^e Jaargang

Nieuwjaarswandeling voor jong en oud

**Zondag 14 januari om 10 uur
Schandelose Heide, Bong 18 Velden**

De route duurt anderhalf uur en voert ons o.a. langs het Kerkepaedje en de Weesjesberg.
Na afloop is er soep en broodjes. Aanmelden via Henny.martens@hotmail.nl

Biotoop Broekbos

Maandag 4 december fietste ik langs een besneeuwde weg tussen Lomm en Arcen. Door de sneeuw vielen de broekbossen van landgoed Arcen veel meer op. Een broekbos is een permanent nat en of toe plaatselijk overstromend bos.

Deze natte bossen komen wereldwijd voor. Broekbossen zijn in natte beekdalen en langs laag- en hoogvenen te vinden.

Het bijbehorende landschap wordt wel 'broek' genoemd. Maar in veel broeken is het bos verdwenen. De gebieden worden vaak beschermd vanwege de specifieke flora en fauna. Ook vind natuurherstel plaats. In een broekbos wordt de vegetatie bepaald door de hoge stand van het grondwater. Broek betekent laag gelegen moerassig land. Het grootste gedeelte van het jaar staat de waterspiegel tot op of boven het maaiveld. Elzen en berken vormen hierbij de boomlaag. Elzenbroekbossen komen voor in beekdalen. De berkenbroekbossen zijn ontstaan uit natte heidegebieden. Binnen een broekbos zijn de verschillen in milieu erg groot. In een goed ontwikkelt broekbos zijn er zeer natte laagten en relatief droge plekken rondom boomvoeten. Zo kan gele lis groeien op de nattere plekken en gedijt de bosanemoon op de drogere plekken. Broekbossen bevatten weinig typische bosplanten en hebben vooral lichtminnende soorten in de ondergroei. Kenmerkend voor elzenbroekbossen in beekdalen is de elzenzegge. Veel soorten in broekbossen komen ook voor in moeras.

Broekbossen herbergen veel diersoorten, mede dankzij de grote variatie aan milieus die een broekbos biedt. Het droogvallen van poelen in de zomer zorgt ervoor dat vissen niet kunnen overleven in een broekbos. Het gevolg is dat er minder predatiedruk is op andere watergebonden soorten. Ongewervelde diersoorten vormen een belangrijke groep, met name de muggen. Naast de muggen zijn kokerjuffers een belangrijke groep. Zoogdieren komen het hele jaar voor in een broekbos. De meeste soorten zijn niet gespecialiseerd in broekbossen en gebruiken ook andere landschapselementen. De bever helpt bij het ontstaan van broekbossen door het afdammen van beken, waardoor bossen op grootschalige wijze geïnundeerd worden. Het nadeel hiervan is dat het bij zeer lange inundatie te nat wordt voor elzen, waardoor wilgen de overhand nemen. De waterspitsmuis komt voor langs beken in en broekbossen. Deze soort is goed aangepast aan natte omstandigheden en voedt zich met ongewervelde soorten met name op het land. Een typische broekbosvogel is er niet. Wel komen er veel vogelsoorten voor. Dit zijn grotendeels typische bossoorten, waaronder de middelste bonte specht. Het is nog onduidelijk welke soorten insecten er voorkomen.

Broekbossen zijn belangrijk voor biodiversiteit en waterbeheer. Omdat ze slecht toegankelijk zijn voor mensen vormen ze een rustig milieu voor dieren, vooral voor vogels. Voor overwinterende vogelsoorten als sijs en barmsijs zijn broekbossen belangrijke foerageergebieden. Daarnaast broeden er soorten als de nachtegaal, zwartkop en bosrietzanger.

Tekst uit wikipedia

Foto: Annet Weijkamp – Landgoed Arcen (Witbroekweg – Broekveldweg)

PERSBERICHT

6 december 2023

Het
Limburgs
Landschap

Aan het werk voor het bos van de toekomst

Op Landgoed de Hamert en in de Rode Hoek wordt deze winter gewerkt aan klimaatbestendigheid

In de Rode Hoek en op Landgoed de Hamert gaat Het Limburgs Landschap nieuwe bomen aanplanten.

Tijdens een bezoek aan het bos kun je kokers in het bos zien staan. Deze kokers beschermen jonge aanplant tegen uraat van reeën.

Bos voor de toekomst

In de bossen van Het Limburgs Landschap wordt al lange tijd gewerkt aan het verhogen van het aantal boomsoorten, door in open plekken verschillende soorten loofbomen aan te planten.

De bladeren van een aantal boomsoorten, zoals de haagbeuk, zoete kers, hazelaar en linde zijn rijk aan mineralen en goed verteerbaar en worden daarom ook wel rijkstrooiselsoorten genoemd. Deze soorten dragen bij aan het verbeteren van de bosbodem en de weerbaarheid van het bos te vergroten.

Beschermen

De witte en bruine kokers beschermen de jonge bomen dus tegen uraat, maar ook tegen uitdroging. Het materiaal zorgt ervoor dat binnen in de koker een microklimaat ontstaat waardoor de kans wordt verkleind dat de aanplant sterft tijdens droge periodes. We werken veelal met witte kokers omdat de bomen licht nodig hebben om te groeien. Als reeën de knop van de boom niet meer kunnen bereiken is de boom groot genoeg en worden de kokers verwijderd. Dit zal enkele jaren duren

Rode Hoek

In de Rode Hoek experimenteren we ook met bruine kokers die biologisch afbreekbaar zijn. Deze zijn gemaakt op basis van zetmeel. Deze laten ca. 30% minder licht door dan witte kokers. Hierdoor zijn ze minder geschikt om te gebruiken in de dichtbegroeide delen van het bos. Bruine kokers zijn juist wel geschikt om te gebruiken bij aanplant op open plekken. Op de Rode Hoek wordt in verjongingsgaten geplant. Hierbij helpen deze donkere kokers juist om te voorkomen dat het te heet wordt in de koker en de jonge bomen verbranden.

Landgoed de Hamert

Op Landgoed de Hamert zijn er plekken uitgezocht waar groepjes bomen wordt geplant. Op deze plekken wordt ruimte gemaakt om de bomen te kunnen planten. Dit betreft vooral het verwijderen van ondergroei, op een enkele plek moet een boom worden omgezaagd. Deze blijft in het bos liggen en draagt bij aan het verhogen van het aandeel dood hout. Dat is goed voor insecten, schimmels, zwammen e.d.

De nieuwe bomen en struiken die worden aangeplant, zoals linde, haagbeuk, hazelaar en wintereik, helpen mee het bos klimaatbestendiger te maken.

Praktische informatie

De wegen en paden in de Rode Hoek en Landgoed de Hamert blijven bereikbaar. De werkzaamheden vinden vooral doordeweeks plaats. Je blijft van harte welkom!

Noot voor de redactie

N.B.: Bijgevoegde foto's zijn vrij van rechten voor éénmalig gebruik bij dit artikel met verplichte naamsvermelding.

Fotobijschrift: Om jonge aanplant te beschermen tegen vraat en droogte worden witte kokers om de boompjes heen geplaatst.

Foto: Het Limburgs Landschap, Dorrie Thomassen – Jaspers.

Werkgroep Natuurbeheer

Het is weer hartje winter en tijd te snoeien.

Vrijwilligers geraagd om te komen helpen:

Zaterdagochtend 13 en 27 januari
van 9 tot 12 uur
werkzaamheden in bos en hei

Aanmelden bij henk.wennekers@outlook.com

Introductie voor het snoeien van hoogstambomen

Zaterdag 2 maart 2024 organiseert het Steunpunt Landschapsbeheer een snoei instructie voor het snoeien van hoogstambomen. Bedoeling is om de groep in één dag inzicht te geven in het snoeien van deze bomen en om met deze instructie mensen bij elkaar te krijgen die in het noorden van onze provincie hoogstambomen snoeien.

De instructie vindt plaats van 9:00 – 15:00 uur in Ven-Zelderheide.

Belangstellenden kunnen zich aanmelden via henk.wennekers@outlook.com .
Graag aanmelden vóór 10 januari 2024, we mikken op 4 vrijwilligers (=1 auto vol).

Tekening: Ger Cremers

Een nieuwe braam in Nederland die je niet kunt missen

Een heerlijke woekeraar

Geplaatst op [29 augustus 2021](#) door [Aad van Diemen](#)

Bramen zijn tamelijk lastig te determineren. Maar er is ook een nieuwe braam in Nederland die je bijna niet kunt missen: de dijkuiltbraam (*Rubus armeniacus*). Op de eerste plaats is het een hele forse braam met dikke loten en grote stekels. Het meest opvallend is echter de witviltige onderkant van het blad. Er zijn nog wel een paar andere bramen met een witviltige onderkant, maar als de braam fors is, grote stekels heeft én flink aan het uitbreiden is, kan het eigenlijk niet missen. De stekels van de bladloot hebben vaak een opvallend rode voet. Zie foto drie.

Blad dijkuiltbraam

De stekels zijn fors en hebben vaak een opvallend rode voet.

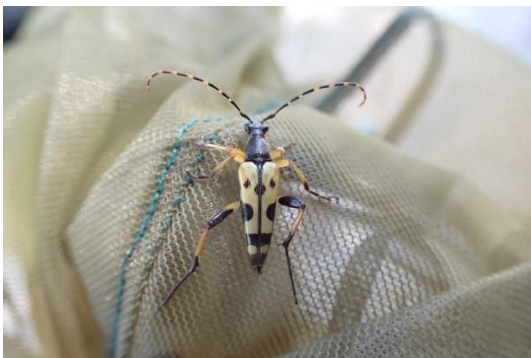
Deze braam is omstreeks 1860 vanuit de Kaukasus in Europa ingevoerd en heeft inmiddels een min of meer aaneengesloten areaal veroverd in heel Midden- en West-Europa tot in Zuid-Scandinavië. Vanwege het gemakkelijke verwilderen wordt deze braam in verschillende delen van de wereld als een invasieve exoot beschouwd. Als je op de verspreidingsatlas van FLORON kijkt dan zie dat heel West-Nederland al is veroverd. De uitbreiding is ongeveer vanaf 2018 in een versnelling geraakt.

Het is een lichtminnende soort. In bossen kwijnt hij weg. In de omgeving van Breda kom ik hem regelmatig tegen en heb vastgesteld dat de struiken geweldig kunnen groeien. Ze worden in het vrije veld makkelijk drie meter hoog en er staat geen maat op het oppervlak dat ze kunnen innemen. Ik heb gezien dat in een paar jaar een struik 20 vierkante meter in beslag nam. Het lijkt mij een blijvertje. Onder deskundigen is volgens mij nog geen eenduidige mening over de schadelijkheid, dan wel dat men van mening is dat er toch geen beginnen aan is om te bestrijden. In de nieuwe Heukels wordt deze braam omschreven als invasief.

Bloem van de dijkuiltbraam

Een bloeiende dijkuiltbraam vormt een ideale etalage om insecten te bekijken. Hij staat per definitie in de zon; er zijn altijd bloemen op ooghoogte; de nectar en het stuifmeel zijn toegankelijk voor veel groepen insecten: kevers, bijen, zweefvliegen, ulinders en wespen.

Geringelde smalbok afkomstig van dijkuiltbraam

Er is nog meer positiefs te melden over deze struik. De bramen smaken heerlijk. Ze zijn ook groot en er hangen er altijd veel aan. Het zijn niet van die schrale, half bruine, miezerige, droge krenten. Nee, uol, pront en sappig. Prima voor de jam. Neem een emmer mee!

Aad is Natuurgids bij IVN Mark & Donge en SBB

HOOGWATERDRAAIBOEKEN GEMEENTE VENLO BESCHIKBAAR

Nieuws- dinsdag 19 december 2023

De hoogwaterdraaiboeken van alle stadsdelen in gemeente Venlo zijn beschikbaar gesteld.

Eerder werden de draaiboeken voor Arcen en Tegelen bekendgemaakt en zijn deze gepresenteerd tijdens twee inloopavonden.

De overige draaiboeken zijn ook gereed. In deze draaiboeken staat informatie over welke partijen betrokken zijn bij hoogwater, wat de werkgroepen doen én welke maatregelen per waterstand worden uitgevoerd. De draaiboeken zijn dynamisch en worden regelmatig geüpdatet.

De draaiboeken en bijbehorende actieplannen zijn te vinden op [Venlo.nl](https://venlo.nl):

Draaiboeken hoogwater

[Hoogwaterdraaiboeken Gemeente Venlo beschikbaar | Nu Venlo](https://venlo.nl)

Wat is het IVN?

Het instituut voor Natuur, educatie en duurzaamheid is een landelijke vereniging met plaatselijke afdelingen. IVN Maasduinen is een afdeling met als werkgebied het noordoostelijk deel van de gemeente Venlo.

Wat wil het IVN?

Mens en Natuur zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Wij als IVN verbinden mensen en natuur. We laten jong en oud beleven hoe leuk, gezond en belangrijk natuur is. Op die manier dragen wij bij aan een duurzame samenleving, individuele gezondheid en het welzijn van iedereen.

Wat doet onze afdeling?

Onze afdeling richt zich op onderhoud van natuurgebieden, inventarisaties en educatie door middel van excursies en lezingen. In samenwerking met grondeigenaren wordt gewerkt aan verbetering van de biodiversiteit door het inzaaien van wilde bloemenranden en -akkers.

Hoe werkt een afdeling?

Alle activiteiten van IVN Maasduinen zijn vrijwilligersactiviteiten. Veel leden zijn binnen de vereniging actief. Het hart van onze vereniging zijn onze werkgroepen, daarnaast zijn ook leden actief in de natuurfotografie en met insecten.

Behalve werkgroepen zijn er ook kortlopende projecten. Zoals het inventariseren van landgoederen en bedrijventerreinen op flora en fauna. Heb je belangstelling? Neem contact op en sluit je aan.

Hoe word je lid?

Geef je op via [Aanmelden - Maasduinen \(ivn.nl\)](https://www.ivn.nl/maasduinen/aanmelden)

Wat kost een lidmaatschap?

Een lidmaatschap per huishouden bedraagt €22,-

Een individueel lidmaatschap volwassene bedraagt €22,-

Een individueel lidmaatschap < 18 jaar bedraagt €2,50

De contributie kun je jaarlijks zelf overmaken naar onze bankrekening NL94 RABO 0153513861 op naam van IVN Maasduinen onder vermelding van 'Contributie'.

Vanaf 2024 wordt de contributie verhoogt naar €25,-.

Wat ontvang je als lid?

Je kunt gratis deelnemen aan alle activiteiten binnen de afdeling. Binnen IVN kun je met korting deelnemen aan cursussen en lezingen. Je ontvangt maandelijks de nieuwsbrief van IVN-maasduinen en elk kwartaal het tijdschrift Mens en Natuur.

IVN, Instituut voor natuureducatie

We vinden het allemaal zo vanzelfsprekend, terwijl het eigenlijk heel bijzonder is: de inzet van vrijwilligers. Hoe schraal en gebrekkig zou de samenleving eruitzien zonder deze geweldige groep mensen die belangeloos en met grote toewijding en energie verenigingen overeind houden, klaar staan voor de medemens, of zich ontfermen over de zo bedreigde natuur.

Ook wij als IVN zouden zonder de tomeloze en bevolgen inzet van onze vrijwilligers niet kunnen bestaan. Voor de natuur zou dat dramatisch zijn. Laten we daar op 7 december eens warme aandacht aan schenken.

Dankjewel, vrijwilligers van IVN. ♥

Namens alle beroepsmedewerkers, namens de Landelijke Raad, namens de Raad van Toezicht, en vooral namens de natuur: hartelijk dank voor jullie goede en onmisbare werk!

Hans Gilissen
Voorzitter Raad van Toezicht

PS. Wil je ook vrijwilliger bij IVN worden? Kijk bij onze vacatures: <https://bit.ly/3Nf12IL>

Contactpersonen

Bestuur IVN Maasduinen

Voorzitter	Ton Wetjens	Tel. 06-2138 2434
Penningmeester	Hans Billekens	Tel. 06-1413 2768
Secretariaat	Annet Weijkamp	Tel. 06-1518 1174
Algemeen lid	Henny Martens	Tel. 06-3061 2548
Algemeen lid	Marc Vergeldt	Tel. 06-4159 7904

Speelnatuur 't Smokkelpad': Ton Wetjens

tonwetjens70@gmail.com

Natuurpad 'Volg de Das': Sraar Geelen

Tel: 06-2219 6724

Jeugd & Jongeren: Jose Wennekers

jose.wennekers@outlook.com

Natuur in de stad 'Venlo': Henny Martens

henny.martens@hotmail.nl

Natuur Beheer: Henk Wennekers

henk.wennekers@outlook.com

Roofvogels en Vogels: Theo Lommen

theo.lommen@hetnet.nl

Amfibieën & reptielen: Ton Wetjens

tonwetjens70@gmail.com

Insecten: Johan Muusers

muusers@outlook.com

Vlinders: Henny Martens

henny.martens@hotmail.nl

Zoogdieren: Ron Keijers

ronkeijers@hotmail.com

Vleermuizen: Albert Raaijmakers

lijm.raaijmakers@home.nl

Biodiversiteit: Annet Weijkamp

annet.weykamp@telfort.nl

Eind Redactie Nieuwsbrief: Annet Weijkamp

annet.weykamp@telfort.nl

Beheerder IVN Website: Wiel Jacobs

ivn.maasduinen@live.nl

Algemene ledenvergadering IVN Maasduinen

Vrijdagavond 16 Februari om 19.30 uur in de Witte kerk

Agnes Huijnstraat 3 in Venlo

In de zomer van 2015 zat Henny Martens de 1^e bestuursvergadering van IVN Maasduinen bij. Nu 2x4 jaar later loopt er weer een periode ten einde en komt er een bestuursfunctie vacant. Henny stelt zich beschikbaar voor een 3e periode en geïnteresseerde leden kunnen zich melden bij de huidige voorzitter Ton Wetjens via email tonwetjens70@gmail.com of natuurlijk persoonlijk.

Jaarverslag en agenda komen per email naar IVN leden.

Punten voor de vergadering kunnen worden ingebracht bij het secretariaat via email

ivn.maasduinen@live.nl

ivn natuur
educatie
Maasduinen

We heten u van harte welkom namens het voltallig bestuur

Ton Wetjens, Annet Weijkamp, Hans Billekens, Henny Martens en Marc Vergeldt

Nieuwe sporen te verdienen

Sporen. Laat me je vertellen: ik heb er zelf heel wat nagelaten tijdens het maken van deze nieuwsbrief. Zonder context zou een groot deel ervan op z'n zachtst gezegd wenkbrauwen doen fronsen. Ik heb me meermaals afgevraagd of het niet verstandig zou zijn mijn zoekgeschiedenis te wissen. Anders zou er een forensisch expert zich genoodzaakt zien een onderzoek te starten. Uren heb ik het net afgespeurd naar beelden van natuur. Ondertussen de zoekopdrachten alsmaar specifiek formulerend – een nieuw verworven behendigheid die bovenal verwacht. Compromitterende puzzelstukjes voor wie het hele verhaal niet kent. Maar zoals een wijs man mij ooit vertelde: in het spoorzoeken is één en één nooit twee. Je mag de omstandigheden nooit verwaarlozen. In dat licht had ik gelukkig een uitstekend alibi: ik deed het allemaal voor jullie plezier.

Want dat is waar ik op hoop. Dat jullie, een thematisch volstrekt verantwoorde focus op plastische materie inbegrepen, deze nieuwe nieuwsbrief kunnen smaken. Dat jullie mee zijn met de koers die we varen. Dat onze sporen mogen meewaaien met een frisse wind. Ik dreig wat wollig te worden, dus ik zeg het opnieuw met geleende woorden, van een ander wijs man die we al eerder hebben leren kennen: wie impact wil hebben, mag niet te behoudsgezind zijn. Ik plaats zijn woorden handig in een andere context, maar dat mag. Want context is alles, weet je nog! En uiteindelijk denken we er hetzelfde over. Je mag niet blijven hangen.

Jullie verbinden de Maasduinen met natuur. En dat het verder vooral voor zich mag spreken. Geniet van de Natuur!.

Met dank aan alle inzendingen voor IVN Nieuws.

Eindredactie: Annet Weijkamp

NOS.nl In debat over bestrijdingsmiddel glyfosaat. Het gaat ons allemaal aan!

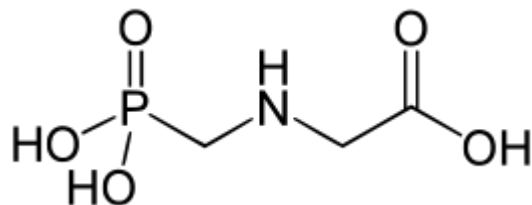
[In debat over bestrijdingsmiddel glyfosaat \(nos.nl\)](#)

Het Getal 2,2

Zoveel ton pesticiden hebben de gemeenten en overheden vorig jaar in Vlaanderen gebruikt. De spoorwegbeheerder is met 1,7 ton de grootste gebruiker!

Sinds 2015 is er een principieel verbod op gebruik van pesticiden voor alle openbare diensten, maar er zijn afwijkingen mogelijk. Er zijn vooral herbiciden met glyfosaat gebruikt om onkruid te verdelgen. Het merendeel (88%) werd ingezet bij openbare verharding, zoals dolomiet of ballastbeddingen voor sporen van trein- en tramverkeer. Kleinere hoeveelheden werden gebruikt op sportvelden (6%) en bij het bestrijden van plagen (4%). Sinds 2010 is het pesticidengebruik gezakt van 15,7 ton naar 2,2 ton in 2022.

(tekst: natuurland.be omdat er van Nederland geen gegevens bekend zijn).

Glyfosaat (ISO-naam) is een organische fosforverbinding die als niet-selectief systemisch totaalherbicide zeer ruim toegepast wordt. Het Amerikaanse bedrijf Monsanto bracht het product in de jaren 70 als isopropylammoniumzout op de markt onder de naam **Roundup**

In de landbouw wordt glyfosaat gebruikt ter bestrijding van eenjarige breedbladige onkruiden en grassen op akkers die in concurrentie zouden treden met het beoogde gewas. Het is een systemisch contactherbicide waarbij men, vrij snel na toepassing hiervan, gewassen kan planten of zaaien. Dit door de snelle inactivering van glyfosaat na contact met de meeste bodems. Inmiddels worden steeds meer onkruiden resistent voor glyfosaat.

Naast het gebruik in de land- en tuinbouw is het gebruik door verschillende overheden zeer aanzienlijk. Het wordt onder meer gebruikt om spoorwegen en autosnelwegen onkruidvrij te maken. Verder is glyfosaat een van de meest voorkomende actieve bestanddelen in de herbicidepreparaten voor het particuliere gebruik.

Glyfosaat wordt ook gebruikt in het natuur- en bosbeheer voor de bestrijding van ongewenste vegetatie zoals invasieve of uitheemse plantensoorten die de plaats innemen van de inheemse soorten.

Uit een onderzoek in 2002 bleek dat Roundup een vertragend effect had op de embryonale celdelingen bij zee-egels. Glyfosaat in zijn pure vorm bleek geen nadelige invloed te hebben en het effect was dus te wijten aan de hulpstoffen in de formulering, voornamelijk detergents.

In de Europese Unie werd eind november 2017 besloten de vergunning voor glyfosaat met vijf jaar te verlengen. Niettemin mogen de afzonderlijke EU-lidstaten glyfosaat verbieden. Op 16 november 2023 werd die termijn nog eens 10 jaar verlengd.

Tekst: Wikipedia